

Spolupráce se zaměstnavateli

pohledem středních a vyšších odborných škol

V závěru loňského roku proběhlo rozsáhlé dotazníkové šetření potřeb SŠ a VOŠ. Otázky byly zaměřené na několik stěžejních oblastí rozvoje středoškolského vzdělávání. Podívejme se na jednu z nich – na odborné vzdělávání včetně spolupráce škol se zaměstnavateli.

Jako důležitou označilo tuto oblast 81 % vyšších odborných škol (VOŠ), 76 % středních odborných učilišť (SOU) a 72 % středních odborných škol (SOŠ). Je zřejmé, že si velmi dobře uvědomují svoji roli v přípravě budoucích účastníků pracovního trhu.

Jak konkrétně školy s firmami spolupracují?

Vzhledem k tomu, že podobné šetření proběhlo i na sklonku roku 2015, můžeme u řady ukazatelů sledovat, zda a jak se mění. Výsledky prvního šetření se staly jedním ze zdrojů pro přípravu krajských akčních plánů, jejichž projekty zaměřené na rozvoj středoškolského vzdělávání se v krajích aktuálně uskutečňují – mnohde za účasti regionálních hospodářských komor a ve spolupráci s partnery z firemního prostředí. Nejčastější aktivitou (76 %) s narůstajícím trendem jsou přednášky odborníků – v roce 2015 byly zastoupeny 67 %. Odborný výcvik nebo praxi u zaměstnavatelů dlouhodobě využívá 68 % všech škol, přibývá zahraničních stáží, objevují se dlouhodobé praxe, atraktivní pro mnohé zaměstnavatele. Stáže pro pedagogy

■ ODBORNÝ VÝCVIK NEBO PRAXI U ZAMĚSTNAVATELŮ DLOUHODOBĚ VYUŽÍVÁ 68 % VŠECH ŠKOL, PŘIBÝVÁ ZAHRAČNÍČNÍCH STÁŽÍ, OBJEVUJÍ SE DLOUHODOBÉ PRAXE, ATRAKTIVNÍ PRO MNOHÉ ZAMĚSTNAVATELE.

na pracovištích a v moderních provozech zažívají stoupající trend, když před třemi lety absolvovalo stáže 26 % pedagogů, v současnosti už jde o 40 %, přičemž nejčastěji navštěvují pracoviště vyučující VOŠ (61 %), následovaní pedagogy SOU (59 %) a SOŠ (54 %). Pozitivní je, že někteří zaměstnavatelé umožňují pedagogům i návštěvy nejmodernějších zahraničních pracovišť svých mateřských firem či spolupracujících partnerů.

Důležitá, ale ne běžná

S reprezentací zaměstnavatelů v oborech, které škola vyučuje, spolupracuje na základě regionálních sektorových dohod 48 % SOU, 39 % SOŠ

a 41 % VOŠ, celkově se však jejich podíl oproti roku 2015 snížil (nejčastěji o existenci sektorových dohod referují školy Plzeňského kraje, i zde došlo ke snížení z celkových 47 % na 40 %). Mají-li však školy hodnotit význam strategie spolupráce, považuje ji více než 50 % odborných škol za velmi důležitou a dalších 40 % za spíše důležitou. Podobně vysoko hodnotí význam plánů spolupráce se zaměstnavateli a velkou váhu přikládají také zmíněným sektorovým dohodám. Avšak podíváme-li se na realitu, strategii spolupráce se zaměstnavateli má zpracovanou kolem 30 % odborných škol a podobný podíl SOŠ a SOU vytváří plány spolupráce, v případě VOŠ je to 41 %.

Nač školy při spolupráci s firmami narážejí

Pro polovinu odborných škol představuje problém finanční náročnost zdravotních prohlídek a pojištění žáků před vstupem na pracoviště zaměstnavatele. V průběhu tří let mírně klesl podíl firem, které se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků (z 39 % v roce 2015 na 37 % v roce 2018), stejně jako těch, které o spolupráci se školami nemají zájem (z 33 % na 28 %). Více než pětina firem nadále klade příliš vysoké požadavky na zručnost a dovednosti žáků, které však na SŠ ještě nemají. Školy zároveň přiznávají, že žáci nejsou vždy dostatečně disciplinováni a motivováni pro práci v reálném pracovním prostředí, oproti roku 2015 se ale jejich podíl mírně snížil z 35 na 32 % (nejčastěji tyto problémy uvádějí zástupci SOU).

A co by školám pomohlo? Kromě financí spojených s přípravou i pobytem žáků u zaměstnavatelů, ještě většího kontaktu pedagogů a žáků s reálnou praxí a přípravy strategií a plánů spolupráce by školy uvítaly například větší angažovanost zaměstnavatelů při aktivitách spojených s propagací oborů a náborem uchazečů o studium – jako důležitou pomoc to vnímá více než 90 % SŠ. Podobně vysoké procento hovoří o potřebě vzdělávání instruktorů, kteří zajišťují výuku na pracovištích. Zástupci škol uvažují rovněž o analýze požadavků konkrétních zaměstnavatelů ohledně přípravy pro určitý obor, která by jim mohla sloužit jako východisko při aktualizaci školního vzdělávacího programu. ■

DANIELA KRAMULOVÁ,
projektová publicistka projektu P-KAP, Národní ústav pro vzdělávání